

CLUSTER

Πρωθώντας την κοινωνική ένταξη νέων και
γυναικών στην Μεσόγειο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CLUSTER ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

Φόρουμ Γυναικών Επιχειρηματιών - Παλαιστίνη
CDE Petra Patrimonia - Γαλλία
Γενικό Πρακτορείο για την Τοπική Ανάπτυξη - Τυνησία
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Μεσογείου, Ισπανία

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ:

Abeer Haridi, Marina Berhault, Mohamed Abdessalem,
Karina Melkonian

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνομογραφίες	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Οι τομείς της Βιώσιμης Οικονομίας στους οποίους στοχεύει το CLUSTER	4
Σύμπραξη για το έργο	5
Πώς συμβάλλει αυτός ο κατάλογος στον συνολικό στόχο του έργου CLUSTER όπως αυτός απεικονίζεται παραπάνω	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Γιατί Βιώσιμη Οικονομία και γιατί αυτόν τον κατάλογο	6
Ο πυρήνας της βιώσιμης οικονομίας: Ηνωμένα Έθνη – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης	6
Πως το CLUSTER ανταποκρίνεται στους ΣΒΑ;	7
Ο ρόλος των ιδρυμάτων TEK	7
Τα ιδρύματα TEK για νέες δεξιότητες με στόχο νέες εργασίες	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ CLUSTER	9
Μηχανισμός Ανταλλαγής του CLUSTER και η διαδικασία αξιοποίησης	10
Οι βέλτιστες πρακτικές που αξιοποιήθηκαν από το CLUSTER από τα σχετικά έργα	11
Μεθοδολογία και Δομή Εκπαίδευσης	11
Επιλογή, Αξιολόγηση, Αποτίμηση και Πιστοποίηση	14
Εκπαιδευτική Πλατφόρμα	15
Εκπαιδευτικές Οδηγίες	15
Πώς δημιουργεί το CLUSTER γέφυρες μεταξύ των ιδρυμάτων TEK και του Ιδιωτικού Τομέα	16
Γιατί αποτελεί ένα περιεκτικό πρόγραμμα αναπτυξιακής δεχιοτητων;	16
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	17
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Περίληψη των Σχετικών έργων που αξιοποιήθηκαν από το CLUSTER για τη δημιουργία καταλόγου	17
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Γενικές Περιγραφές των Προγραμμάτων Εκπαίδευσης CLUSTER	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Συγκέντρωση Αναγνωρισμένων Αποτελεσματικών Πρακτικών	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Πράσινη Συμφωνία	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: Εργαλεία ΕΚΕ	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: Εργαλεία Πρακτικής Ασκήσης	25

Συνομογραφίες

ENI CBC MED	Πρωτοβουλία Διασυνοριακής Συνεργασίας που υλοποιείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτονίας
ΕΕΕΚ	Άνεργοι, Ανεκπαίδευτοι, Ακατάρτιστοι άνθρωποι
ΤΕΚ	Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
ΓΚΟ	Γαλάζια και Κυκλική Οικονομία
ΚΕΑ	Κέντρο Επιχειρηματικής Ανάπτυξης
ΕγΜ	Ένωση για τη Μεσόγειο
ΒΑ	Βιώσιμη Ανάπτυξη
ΣΔΗΑ	Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Αρχείων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Io σημαντικό δεδομένο: 267 εκατομμύρια νέοι άνθρωποι είναι άνεργοι, ανεκπαιδευτοι και ακατάρτιστοι (ΕΕΕΚ).

Το έργο CLUSTER «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των νέων και των γυναικών στη Μεσόγειο» είναι ένα από τα έργα που χρηματοδοτούνται από το ENI CBC MED με θεματικό στόχο την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας με προτεραιότητα την επαγγελματοποίηση των νέων και των γυναικών.

Στόχος του CLUSTER είναι να αντιμετωπίσει την ανεργία των ΕΕΕΚ στη Μεσόγειο αντιμετωπίζοντας τις ακόλουθες τρεις πτυχές:

- Εκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ΕΕΕΚ για προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε τέσσερις τομείς βιώσιμης οικονομίας.
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των ιδρυμάτων ΤΕΚ, του ιδιωτικού τομέα και των φορέων της κοινωνικής οικονομίας.
- Συμμετοχή των δημόσιων ιδρυμάτων και των φορέων χάραξης πολιτικής παρέχοντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για πολιτικές απασχόλησης χωρίς αποκλεισμούς.

Σκοπός αυτών των παρεμβάσεων είναι να συμπεριλάβουν τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές προτεραιότητες στις πολιτικές απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη την περίοδο ανάκαμψης μετά τον COVID-19. Έτσι, η επανεκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των νέων ΕΕΕΚ και των γυναικών θα διευθετηθούν σύμφωνα με τη νέα πραγματικότητα, προκειμένου να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το CLUSTER επιδιώκει επίσης να συμπεριλάβει την κοινωνική οικονομία ως μέρος της λύσης και να υποστηρίξει τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές στις πολιτικές τους για την απασχόληση παρέχοντάς τους σχέδια δράσης και συστάσεις βασισμένες σε επιτυχημένες εμπειρίες.

Οι τομείς της Βιώσιμης Οικονομίας στους οποίους στοχεύει το CLUSTER

Πράσινη Οικονομία που είναι ένα σύστημα οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την παραγωγή, διανομή και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών που έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη ανθρώπινη ευημερία μακροπρόθεσμα για να αποφευχθεί η έκθεση των μελλοντικών γενεών σε σημαντικούς περιβαλλοντικούς κινδύνους και οικολογική έλλειψη.

Κυκλική Οικονομία που αναφέρεται σε στρατηγικές που περιορίζουν τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο και τη σπατάλη πόρων και αυξάνουν την αποδοτικότητα σε όλα τα στάδια οικονομίας του προϊόντος.

Γαλάζια Οικονομία που περιλαμβάνει όλους τους κλάδους και τους τομείς που σχετίζονται με ωκεανούς, θάλασσες και ακτές, είτε βασίζονται απευθείας στο θαλάσσιο περιβάλλον (π.χ. ναυτιλία, θαλασσινά, παραγωγή ενέργειας) είτε στην ξηρά (π.χ. λιμάνια, ναυπηγεία, παράκτιες υποδομές).

Αειφόρος γεωργία που είναι ένας τύπος γεωργίας που εστιάζει στην παραγωγή μακροπρόθεσμων καλλιεργειών και κτηνοτροφίας με ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον, προσπαθώντας ταυτόχρονα να βρει μια καλή ισορροπία μεταξύ της ανάγκης για παραγωγή τροφίμων και της διατήρησης του οικολογικού συστήματος του περιβάλλοντος.

Σύμπραξη για το έργο

Το CLUSTER υλοποιείται σε επτά μεσογειακές χώρες (Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Γαλλία, Ιορδανία, Παλαιστίνη και Τυνησία) από τους ακόλουθους συνεργάτες για το έργο:

Κύριος δικαιούχος: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Μεσογείου, Ισπανία

Εταίρος 1: Ενωση ARCES, Ιταλία

Εταίρος 2: Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, Κύπρος

Εταίρος 3: CDE Petra Patrimonia, Γαλλία

Εταίρος 4: Εθνικό Κέντρο Γεωργικών Ερευνών, Ιορδανία

Εταίρος 5: Κέντρο Επιχειρηματικής Ανάπτυξης, Ιορδανία

Εταίρος 6: Φόρουμ Γυναικών Επιχειρηματιών, Παλαιστίνη

Εταίρος 7: Γενικός Οργανισμός Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τυνησία

Πώς συμβάλλει αυτός ο κατάλογος στον συνολικό στόχο του έργου CLUSTER όπως αυτός απεικονίζεται παραπάνω

Το έργο CLUSTER διευκολύνει και ρυθμίζει την ανταλλαγή γνώσεων· ως εκ τούτου, αυτός ο κατάλογος παρουσιάζει ένα περίγραμμα και μια καθοδήγηση σχετικά με το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα CLUSTER που αναπτύχθηκε με σκοπό την οικοδόμηση των ικανοτήτων των νέων, των ΕΕΕΚ και των γυναικών στους τέσσερις τομείς της βιώσιμης οικονομίας. Αυτός ο κατάλογος είναι επίσης ένα εργαλείο για την παροχή πληροφοριών και οδικού χάρτη του Εκπαιδευτικού Προγράμματος της CLUSTER σε επαγγελματίες, τεχνικούς και επαγγελματικούς εκπαιδευτές, καθώς και σε παρόχους εκπαίδευσης που εργάζονται για την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη των τομέων της βιώσιμης οικονομίας. Ομοίως, αυτός ο κατάλογος αποτελεί σημείο αναφοράς για άλλους εκπαιδευτές που ενδιαφέρονται για την ενσωμάτωση θεμάτων βιώσιμης οικονομίας στις δικές τους εκπαιδευτικές ενότητες. Έχοντας αυτό κατά νου, ο κατάλογος στοχεύει να τους ενημερώσει για τα τέσσερα προγράμματα σπουδών κατάρτισης που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου CLUSTER για την εκπαίδευση των ΕΕΕΚ σε αυτούς τους τομείς. Ταυτόχρονα, προτείνει καινοτόμες προσεγγίσεις, που συνδυάζουν καλές πρακτικές και μεθοδολογίες (βλ. Παράρτημα 3) που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο πλαίσιο άλλων έργων τα οποία το CLUSTER αξιοποιεί· συγκεκριμένα τα [BlueSkills](#), [EGREJOB](#), [HELIOS](#), [Maharat Med](#) και [RESMYLE](#) (βλ. Παράρτημα 1).

Κεφάλαιο 2: Γιατί Βιώσιμη Οικονομία και γιατί αυτόν τον κατάλογο

Ο πυρήνας της βιώσιμης οικονομίας: Ηνωμένα Έθνη – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Σύμφωνα με την [Αναφορά για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης \(ΣΒΑ\) 2022](#), το ποσοστό εργασιακής φτώχειας αυξήθηκε για πρώτη φορά σε δύο δεκαετίες κατά 0,5% από το 2019 έως το 2020, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να ωθηθούν επιπλέον οκτώ εκατομμύρια εργαζόμενοι στη φτώχεια. Οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 39% της συνολικής απασχόλησης το 2019, ωστόσο οι γυναίκες αποτελούσαν το 45% των παγκόσμιων απωλειών απασχόλησης το 2021.

Περισσότεροι από 733 εκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν σε χώρες με υψηλά και κρίσιμα επίπεδα υδατικού στρες το 2019. Επιπλέον, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της βιώσιμης ενέργειας στη συνολική κατανάλωση ενέργειας ήταν μόλις 17,7% το 2019. Η παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη βλάπτεται από τα νέα κύματα COVID-19, τον αυξανόμενο πληθωρισμό, τις διαταραχές της εφοδιαστικής αλυσίδας, την πολιτική αβεβαιότητα και τις προκλήσεις στην αγορά εργασίας, όπου το παγκόσμιο ποσοστό ανεργίας έφτασε το 6,2% το 2021.

Τα μη βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής είναι η βασική αιτία της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας βιοποικιλότητας και της ρύπανσης. Το 13,3% των τροφίμων παγκοσμίως χάνεται μετά τη συγκομιδή και πριν φτάσει στις αγορές λιανικής, ενώ το 17% των τροφίμων σπαταλάται σε επίπεδο καταναλωτή. Οι εκπομπές CO₂ που σχετίζονται με την ενέργεια αυξήθηκαν κατά 6% το 2021, φτάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο που έχουν φτάσει ποτέ. Η άνοδος της παγκόσμιας θερμοκρασίας συνεχίζεται αμείωτη, οδηγώντας σε πιο ακραία καιρικά φαινόμενα. Η κλιματική αλλαγή συνεχίζει να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην επισιτιστική ασφάλεια, τους κοραλλιογενείς υφάλους, τη στάθμη της θάλασσας, την ξηρασία και τον σχετικό εκτοπισμό της για εκατομμύρια ανθρώπους. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται αύξηση 40% των καταστροφών μέσης έως μεγάλης κλίμακας από το 2015 έως το 2030.

Οι ξηρασίες, οι πλημμύρες και οι καύσωνες που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή ασκούν πρόσθετη πίεση στην παραγωγή τροφίμων σε πολλές περιοχές του κόσμου. Μέρη της Αφρικής, της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής αντιμετωπίζουν ήδη αυξημένα, μερικές φορές οξεία, επισιτιστική ανασφάλεια και υποσιτισμό λόγω των πλημμυρών και των ξηρασιών. Άλλες προβλεπόμενες επιπτώσεις περιλαμβάνουν εξασθενημένα εδάφη, αυξημένες προσβολές από παράσιτα και ασθένειες, καθώς και εξασθενημένες υπηρεσίες οικοσυστήματος, όπως η επικονίαση.

Η αγροτική επέκταση προκαλεί σχεδόν το 90% της παγκόσμιας αποψίλωσης των δασών, συμπεριλαμβανομένου του 49,6% από την επέκταση για καλλιεργήσιμες εκτάσεις και το 38,5% για τη βόσκηση των ζώων. Επομένως, χρειάζονται επείγοντως νέες και καινοτόμες γεωργικές μέθοδοι.

Υπό το πρίσμα αυτών των γεγονότων, και για να γίνει ο κόσμος ένας πιο βιώσιμος τόπος για τις επόμενες γενιές, το έργο CLUSTER διαμέσου της διασυνοριακής συνεργασίας στοχεύει άμεσα και έμμεσα στους ΣΒΑ, συγκεκριμένα:

- ΣΒΑ 1: Εξάλειψη της φτώχειας
- ΣΒΑ 5: Ισότητα των φύλων
- ΣΒΑ 8: Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη,
- ΣΒΑ 12: Λογική κατανάλωση και παραγωγή
- ΣΒΑ 13: Δράση για το κλίμα
- ΣΒΑ 15: Ζωή στη στεριά.

Πώς το CLUSTER ανταποκρίνεται στους ΣΒΑ:

Το έργο CLUSTER στοχεύει και προσβλέπει μέσω των δραστηριοτήτων του σε μια διασυνοριακή συνεργασία στο επίπεδο των επτά συμμετεχουσών χωρών για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής ένταξης και προστασίας του περιβάλλοντος κάνοντας ένα βήμα προς τα εμπρός προς τους ΣΒΑ 2030. Ως εκ τούτου, αυτός ο TEK - προσαρμοσμένος κατάλογος έχει καταρτιστεί για να ενισχύσει περαιτέρω τις ικανότητες των εκπαιδευτών να καθοδηγούν προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης σε συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με τους τέσσερις τομείς βιώσιμης οικονομίας στους οποίους στοχεύει το έργο: Γαλάζια, Πράσινη, Κυκλική Οικονομία και Βιώσιμη Γεωργία.

Επιπλέον, αυτός ο κατάλογος συμβάλλει με επιτυχία στον εξοπλισμό νέων ΕΕΕΚ και γυναικών με γνώσεις, δεξιότητες και επαγγελματικά εργαλεία που σχετίζονται με αυτούς τους τομείς. Αυτό με τη σειρά του θα τους επιτρέψει να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας και να συμβάλουν στην προώθηση της βιώσιμης οικονομίας.

Αυτός ο κατάλογος είναι μέρος του πακέτου που προσφέρεται στους νέους και τις γυναίκες που βρίσκονται σε επισφαλή κατάσταση, με στόχο τη χειραφέτησή τους, τη βελτίωση των ευκαιριών απασχολησιμότητάς τους σε καινοτόμες θέσεις και το άνοιγμα νέων οριζόντων. Πράγματι, η ανάπτυξη ικανοτήτων σε αυτούς τους τομείς είναι σημαντική, καθώς εμφανίζονται πολλές ανάγκες για νέες θέσεις εργασίας και λείπουν οι σχετικές δεξιότητες. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σαφές ότι η προσφορά εκπαίδευσης σε εκπαιδευτές των τομέων της βιώσιμης οικονομίας θα δημιουργήσει:

- Νέες ευκαιρίες για ιδρύματα TEK·
- Υψηλότερο ποσοστό απασχολησιμότητας για τους ασκούμενους (18-30 και 18+ γυναίκες) παρέχοντάς τους νέες δεξιότητες και ενθαρρύνοντάς τους να αναπτύξουν τις δικές τους επιχειρηματικές ιδέες·
- Μια πιο βιώσιμη κοινωνία για τις επόμενες γενιές·

Ο ρόλος των ιδρυμάτων TEK

Τα ιδρύματα TEK αναμένεται να ανταποκριθούν σε πολλαπλές οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες βοηθώντας νέους, ενήλικες και γυναίκες να αναπτύξουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για απασχόληση, αξιοπρεπή εργασία και επιχειρηματικότητα. Είναι επίσης βασικοί παράγοντες για τη μετάβαση σε βιώσιμες κοινωνίες και πιο πράσινες οικονομίες. Στις περισσότερες περιπτώσεις συνεργατών του έργου, τα ιδρύματα TEK έχουν υποστεί σημαντικές μεταμορφώσεις για να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των αγορών εργασίας και στην ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη. Ωστόσο, στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19 με τις πολλαπλές της διαστάσεις, η ανάπτυξη δεξιοτήτων και οι αγορές εργασίας επαναπροσδιορίζονται και τα ιδρύματα TEK καλούνται να επινοήσουν καινοτόμες στρατηγικές για την αντιμετώπιση των τρεχουσών προκλήσεων και την προετοιμασία για τη μελλοντική εξέλιξη της εργασίας ([Μεσοπρόθεσμη στρατηγική για 2021-2023 – οικοδόμηση ικανοτήτων και συνεργασία στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση \(TEK\) στα Κράτη-Μέλη](#)).

Τα ιδρύματα TEK είναι υπό αυτή την έννοια βασικοί παράγοντες για την κάλυψη των ΣΒΑ, και κυρίως του ΣΒΑ 4, για τη διασφάλιση της χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιης ποιότητας εκπαίδευση και την προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους.

Target 4.3: ensuring equal access for all women and men to affordable and quality technical, vocational and tertiary education, including university.

Target 4.4: substantially increase the number of youth and adults who have relevant skills, including technical and vocational skills, for employment, decent jobs and entrepreneurship.

Target 4.5: eliminating gender disparities in education and ensure equal access to all levels of education and vocational training for the vulnerable, including persons with disabilities, indigenous peoples and children in vulnerable situations.

Τα ιδρύματα TEK για νέες δεξιότητες με στόχο νέες εργασίες

Το έργο CLUSTER επικεντρώνεται στον εξοπλισμό όλων των νέων, ενηλίκων και γυναικών με τις δεξιότητες που απαιτούνται όχι μόνο για να βρουν αξιοπρεπή εργασία και να αναπτύξουν επιχειρηματικές και καινοτόμες νοσοτροπίες, αλλά και να γίνουν ενεργοί πολίτες σε μια δίκαιη, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη κοινωνία.

Ετσι, το έργο CLUSTER συμμετέχει για την κάλυψη των ΣΒΑ 1, 5, 8 και 13, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, επιπλέον των ΣΒΑ 9 («Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομή») και ΣΒΑ 17 (Ενίσχυση των μέσων εφαρμογής και αναζωογόνηση της παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη») για κοινωνίες ειρηνικές και χωρίς αποκλεισμούς .

Τα ιδρύματα TEK υποτίθεται ότι συνδέουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας. Είναι σημαντικοί παράγοντες για την απόκτηση ευαισθητοποίησης και αλλαγών συμπεριφοράς σε όλους τους τομείς, προκειμένου να ανταποκριθούν στην απαίτηση των εργοδοτών για εκπαιδευμένους υπαλλήλους στην προστασία του περιβάλλοντος. Μπορούν να αναπτύξουν συγκεκριμένες ενότητες για την προστασία του περιβάλλοντος για να αποκτήσουν προγράμματα εκπαίδευσης σε αυτούς τους συγκεκριμένους τομείς.

Πράγματι, τα ιδρύματα TEK μπορούν να έχουν μεγάλο αντίκτυπο μέσω της προσαρμογής των μαθημάτων κατάρτισης:

- με την αύξηση της ευαισθητοποίησης (αναφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλα τα προγράμματα σπουδών και όχι μόνο σε θέσεις εργασίας που στοχεύουν στην ΒΑ, αυτές οι αναφορές μπορούν να γίνουν μέσω πράσινων χειρονομιών ή πρωτοβουλιών Οικο-αγωγής του πολίτη)
- για αλλαγές στις επαγγελματικές πρακτικές λόγω της σχέσης της εργασίας με την πράσινη μετάβαση, οι λεγόμενες πράσινες θέσεις εργασίας·
- Στο βάθος, καθώς η δραστηριότητα βρίσκεται στον πυρήνα της προστασίας του περιβάλλοντος - πράσινες θέσεις εργασίας - όπως τα απόβλητα, η διαχείριση της ενέργειας ή της ρύπανσης, η γεωργία και η αγροοικολογία, τα πλαστικά και τα σύνθετα υλικά, ο οικοδομικός τομέας, η χημεία κ.λπ. με την ενσωμάτωση των δημόσιων πολιτικών και των κανονισμών που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη (έχοντας βιώσιμες πρακτικές κατά την άσκηση του επαγγέλματος)·
- Η ακόμα και δημιουργία νέων μαθημάτων κατάρτισης όπως ο οικολογικός σχεδιασμός, η συντήρηση αιολικού πάρκου ή οποιαδήποτε νέα ανάγκη εντοπιστεί στην αγορά.

Κεφάλαιο 3: Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων CLUSTER

Σύμφωνα με την «Πράσινη Βάση Δεδομένων Εργασίας» που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Έργου [EGREJOB](#) ENI CBC MED, θα χρειαστούν αρκετές νέες θέσεις εργασίας για να τονωθεί η πράσινη μετάβαση και να επιτευχθούν οι στόχοι της «Πράσινης Συμφωνίας» για το 2030. Υπό αυτή την έννοια, αναμένονται νέες δεξιότητες στην αγορά εργασίας. Ο ρόλος των ιδρυμάτων TEK σε αυτή την εξέλιξη είναι εξαιρετικά σημαντικός (βλ. Παράρτημα 4).

Πράσινη Οικονομία και Γεωργία

- Βιολογικοί Γεωπρόνοι
- Διαχειριστές Ενέργειας
- Διαχειριστές έργου για Διαχείριση Κινήτρων
- Σύμβουλοι Διαχείρισης Αγροκτημάτων και Σπιτιών
- Εργάτες και Τεχνικοί Δασών και Προστασίας
- Επιστήμονες εδάφους και φυτών
- Εμπειρογνώμονες Οικολογικής Καινοτομίας
- Εμπειρογνώμονες Βιο-γεωργίας
- Διευθυντές Γεωθερμικής παραγωγής
- Μηχανικοί Αιολικής Ενέργειας
- Μηχανικοί Συστημάτων Αιολικής Ενέργειας
- Εμπειρογνώμονες σε θέματα ασφαλείας και ποιότητας τροφίμων
- Τεχνικοί Εφοδιαστικής Αλυσίδας τροφίμων

Δημόσιος Τομέας και Έρευνα

- Νέοι Σύμβουλοι Κανονισμών (τεχνικά, δικαστικά- οικονομικά προφίλ).
- Σύμβουλοι Διαχείρισης Προγράμματος Πράσινης Νέας Συμφωνίας
- Αναλυτές Κλιματικής Αλλαγής
- Οικονομολόγοι Περιβάλλοντος
- Επιστήμονες και Εμπειρογνώμονες του Περιβάλλοντος
- Γεωεπιστήμονες
- Επιθεωρητές Γεωργίας
- Ειδικοί ρυθμιστικών θεμάτων
- Υπεύθυνοι έργου ΕΕ/Διεθνών Ταμείων
- Πολεοδομικοί και Περιφερειακοί Σχεδιαστές
- Βιοτεχνολόγοι

Γαλάζια Οικονομία

- Τεχνικοί υδατοκαλλιέργειας
- Εμπειρογνώμονες Παράκτιου Τουρισμού
- Εμπειρογνώμονες Θαλάσσιας Βιοτεχνολογίας
- Ενεργειακοί Μηχανικοί και Τεχνικοί Εξειδικευμένοι στην Ωκεάνια Ενέργεια
- Μηχανικοί και Τεχνικοί Μεταλλείων Εξειδικευμένοι στην Εξόρυξη Βυθού
- Εμπειρογνώμονες Τεχνολογίας Ναυτιλίας και Αγροδιατροφής
- Εμπειρογνώμονες Περιβαλλοντικής Υγείας και Ασφάλειας
- Ειδικοί Υδροπονίας
- Ειδικοί Υδάτινων Πόρων
- Φορείς Αλιευτικού Τουρισμού

Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας

- Παραγωγή και Συντήρηση Μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (τεχνικά προφίλ)
- Μηχανικοί Περιβάλλοντος
- Ειδικοί Βιοενέργειας και Βιοαρχιτεκτονικής
- Υπεύθυνοι Έργου και Εξυπνου Δικτύου
- Ειδικοί παραγωγής έξυπνων δικτύων και συσκευών πληροφορικής (π.χ. πίνακας παρακολούθησης, ηλεκτρικοί μετρητές νέας γενιάς).
- Διαχειριστές σταθμών ηλεκτροπαραγωγής
- Υπεύθυνοι Εγκαταστάσεων Ηλιακής Ενέργειας

Κυκλική Οικονομία

- Μηχανικοί Σχεδιασμού Εμφυτευμάτων Μετασχηματισμού και Διάθεσης Αποβλήτων.
- Τεχνικοί αποκομιδής και μετατροπής απορριμάτων
- Τεχνικοί Περιβαλλοντικής Ανάκτησης και Αποκατάστασης.
- Μηχανικοί Βιομηχανικής Οικολογίας
- Εργάτες ανακύκλωσης και αποκατάστασης
- Εργάτες και Συντονιστές Ανακύκλωσης
- Ειδικοί επαναδιαχείρισης εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών περιοχών και διαχειριστές τοποθεσίας
- Υπεύθυνοι Τεχνολογίας και Ανάπτυξης Προϊόντων Βιοκαυσίμων/Βιοντίζελ
- Τεχνικοί και Διευθυντές Μονάδων Παραγωγής Βιομάζας

Με βάση τα παραπάνω αναδυόμενα επαγγέλματα, οι συνεργάτες του προγράμματος CLUSTER [ανέλαβαν έρευνα](#) γραφείου και πεδίου για να καθορίσουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες των νέων ΕΕΕΚ και των γυναικών στη βιώσιμη οικονομία. Ομοίως, διεξήγαγαν έρευνα πεδίου καθώς και [ποσοτική ανάλυση](#) για την αξιολόγηση του χάσματος δεξιοτήτων μεταξύ των φορέων του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνικής οικονομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στους τέσσερις τομείς: της βιώσιμης γεωργίας, της γαλαζίας, της κυκλικής και της πράσινης οικονομίας. Ταυτόχρονα, εντοπίστηκαν οι δυνατότητες κάθε τομέα σε επίπεδο κάθε χώρας - συνεργάτη όσον αφορά την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Αυτά οδήγησαν στην υιοθέτηση και επαναδιατύπωση των κατωτέρω προγραμμάτων σπουδών κατάρτισης του CLUSTER (παρακαλώ ανατρέξτε στο Παράρτημα 2) που αφορά τους ακόλουθους τομείς:

- Ενυδρειοπονία
- Υδροπονία
- Βιώσιμη Επεξεργασία Τροφίμων
- Βιολογική Γεωργία

Εκτός από τα παραπάνω, το έργο αποφάσισε να κάνει χρήση και ενός προγράμματος κατάρτισης κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς αυτό ήταν μια σημαντική πτυχή που προέκυψε από το ερευνητικό στάδιο του έργου.

Μηχανισμός Ανταλλαγής του CLUSTER και η διαδικασία αξιοποίησης

Με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε όλες τις περιφέρειες - συνεργάτες, και προκειμένου να δημιουργηθεί εκπαιδευτικό υλικό χωρίς αποκλεισμούς, οργανώθηκε μια σειρά περιφερειακών [ομάδων εστίασης](#) στις μεσογειακές χώρες και περιοχές όπου υλοποιείται το έργο, για να συζητηθούν τα δυνατά σημεία του υλικού και οι τομείς που απαιτούν βελτίωση. Ακολούθησαν δύο [διασυνοριακά εργαστήρια](#) που πραγματοποιήθηκαν στο Αμμάν της Ιορδανίας. Στόχος τους ήταν να συζητήσουν σε περιφερειακό επίπεδο τα αποτελέσματα αυτών των ομάδων εστίασης, να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σε διασυνοριακό επίπεδο και να ολοκληρώσουν, μέσω των σχολίων που έλαβαν, τον Κατάλογο νέων Προγραμμάτων Σπουδών προσανατολισμένων στους εκπαιδευόμενους στον τομέα της βιώσιμης οικονομίας. Η διαδικασία ανάπτυξης των προγραμμάτων σπουδών κατάρτισης πέρασε από διάφορα στάδια τα οποία μπορούν να απεικονιστούν ως εξής:

Ετσι, το έργο CLUSTER ανέπτυξε εκπαιδευτικά προγράμματα που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς στις περιοχές - συνεργάτες του CLUSTER. Με αυτόν τον τρόπο, τα προγράμματα σπουδών που είναι προσανατολισμένα στον εκπαιδευόμενο με σκοπό να μειώσουν την αναντιστοιχία μεταξύ της ζήτησης της αγοράς εργασίας και των δεξιοτήτων των νέων, αυξάνοντας τις ευκαιρίες απασχόλησης για τους άνεργους νέους, ιδιαίτερα τις γυναίκες.

Οι βέλτιστες πρακτικές που αξιοποιήθηκαν από το CLUSTER από τα σχετικά έργα

Το CLUSTER αξιοποιεί τα παραγόμενα αθησελέσματα και τις βέλτιστες πρακτικές που προσδιορίζονται στο πλαίσιο πέντε έργων που χρηματοδοτούνται απτηςλλα προγράμματα της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένου του ENI CBC MED , και συγκεκριμένα τα: BlueSkills, EGREJOB, HELIOS, Maharat Med και RESMYLE ([βλ. Παραρτήματα 1 και 3](#)).

- **BlueSkills:** Μέθοδοι όπως αυτές της αθησασης βάσει παιχνιδιού και της παιχνιδοποίησης, εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται και στο κύριο και στο καλοκαιρινό σχολείο
- **EGREJOB:** Ο πράσινος χάρτης εργασίας
- **HELIOS:** Πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και σκιαγραφήματα των τομεακών προγραμμάτων σπουδών κατάρτισης
- **Maharat Med:** Μεθοδολογία κατάρτισης, εξωσχολικές δραστηριότητες και πρόγραμμα πρακτικής άσκησης
- **RESMYLE:** Διαδικασία και προσεγγίσεις καθοδήγησης

Μεθοδολογία και Δομή Εκπαίδευσης

Με βάση τη διαδικασία αξιοποίησης, τον μηχανισμό ανταλλαγής και τη φάση της έρευνας που περιγράφηκαν παραπάνω, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του CLUSTER σχεδιάστηκε με συγκεκριμένο σκοπό να αντιμετωπίσει την ανεργία των νέων ΕΕΕΚ και των γυναικών στα κράτη μέλη του έργου όπως ακολουθεί:

Στόχοι:

- Προσαρμογή της εκπαίδευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ΕΕΕΚ και των γυναικών στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε βιώσιμους τομείς·
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των τομέων της ΕΕΚ, της ιδιωτικής και κοινωνικής οικονομίας.

Απευθύνεται σε ΕΕΕΚ:

- Ηλικιακή ομάδα 18-30·
- Γυναίκες 18+

Μορφή Ανάπτυξης Δεξιοτήτων:

1) Διαδικτυακά σεμινάρια μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής εκπαίδευσης του CLUSTER:

- Κάλυψη τεσσάρων τομεακών θεμάτων (επίπεδο αρχαρίων): Ενυδραιοπονία, Υδροπονία, Αειφόρο Επεξεργασία Τροφίμων και Βιολογική Γεωργία· αφού καθένα από αυτά τα 4 θέματα περικλείει τις βασικές έννοιες των Κοινωνικών Δεξιοτήτων για την Απασχόληση·
- Το πέμπτο θέμα θα είναι μια προχωρημένη ενότητα από Κοινωνικές Δεξιότητες για την Απασχόληση·
- Ο ασκούμενος θα έχει την επιλογή να εγγραφεί σε περισσότερες από 1 από αυτές τις 5 εκπαιδεύσεις·
- Κάθε θέμα αποτελείται από 36 ώρες ασύγχρονης, αυτορυθμιζόμενης εκπαίδευσης (χρόνος-ρυθμός του κάθε εκπαιδευόμενου)·
- Συνδυασμένες ηλεκτρονικές τεχνικές με 2 ηχογραφημένα μαθήματα για κάθε θέμα·
- Διαθέσιμο και προσβάσιμο στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης CLUSTER, η οποία θα είναι πολύγλωσση (δηλαδή, αγγλικά, αραβικά, γαλλικά, ισπανικά, ιταλικά, ελληνικά)·
- Ανοιχτό και διαθέσιμο στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης CLUSTER έως τις 15 Ιουνίου 2023.

2) Επιτόπια εκπαίδευση σε προχωρημένο επίπεδο προσανατολισμένη στον τομέα - το επόμενο στάδιο προηγμένης εκπαίδευσης στο πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων CLUSTER

- Η έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικτυακής εκπαίδευσης για το συγκεκριμένο τομεακό θέμα, που θα αποτελέσει αντικείμενο της επιτόπιας εκπαίδευσης, αποτελεί προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα του εκπαιδευόμενου για αυτήν την επιτόπια εκπαίδευση προχωρημένου επιπέδου.
- 25 ώρες πρακτική εκπαίδευση σε προχωρημένο επίπεδο δια ζώσης·
- Προσφέρεται στους 20 καλύτερους εκπαιδευόμενους που επιλέχθηκαν από τη διαδικτυακή φάση εκπαίδευσης για το σχετικό θέμα·
- Σε χώρο κατάλληλο για εκπαίδευση δια ζώσης με δυνατότητα διεξαγωγής πρακτικών ασκήσεων κατά περίπτωση, Η στις εγκαταστάσεις μιας επιχείρησης που λειτουργεί στο ίδιο αντικείμενο εκπαίδευσης·
- Παρέχεται από έμπειρους εκπαιδευτές σε θέματα προσανατολισμένα στον κλάδο·
- Εντατική εκπαίδευση με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων συνεργασίας και πρακτικής εργασίας.

3) Καθοδήγηση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) ως μέρος επιτόπιων εκπαιδεύσεων:

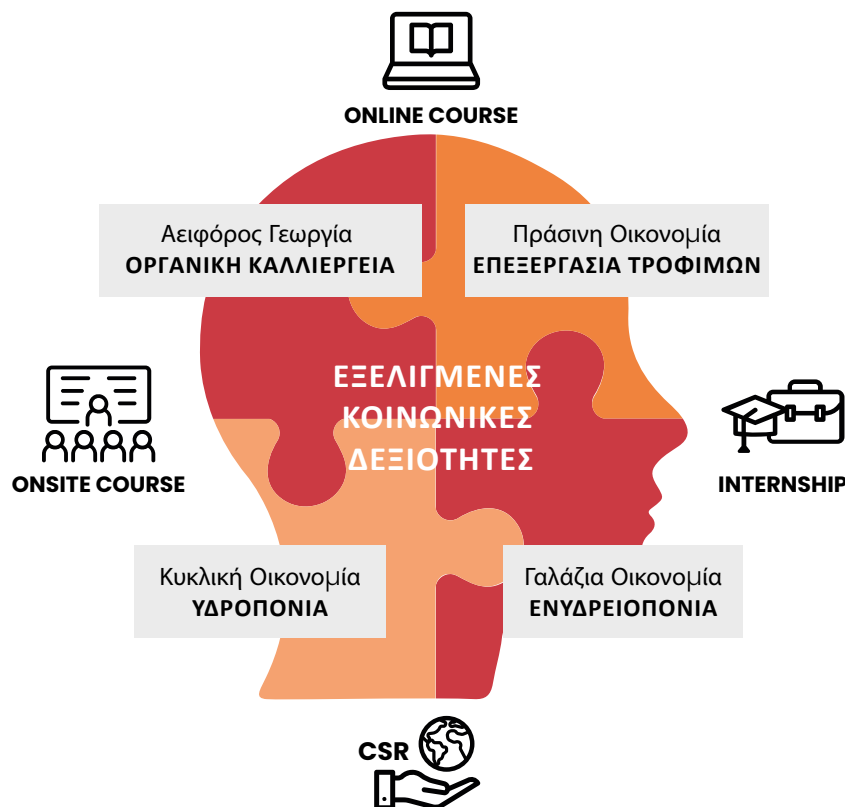
- Ξεκινά παράλληλα με την επιτόπια εκπαίδευση·
- Με στόχο να καθοδηγήσει τους επιτόπου εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους για την ΕΚΕ·
- Παρέχεται και για τους 20 επιτόπιους εκπαιδευόμενους καθοδήγηση δια ζώσης –
- παρέχεται από επαγγελματίες επιτόπιους εκπαιδευτές·
- Καλύπτεται μέσω 2 μαθημάτων ως μέρος της επιτόπιας εκπαίδευσης:
  - κατά τη διάρκεια του 1ου μαθήματος, ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει την πρωτοβουλία ΕΚΕ και θα δώσει στους εκπαιδευόμενους μια ομαδική άσκηση για την ανάπτυξη μιας πρωτοβουλίας με βάση το εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται.
  - κατά το 2ο μάθημα, εκπρόσωπος(οι) του ιδιωτικού τομέα θα προσκληθούν να παρακολουθήσουν την εκπαίδευση είτε δια ζώσης είτε διαδικτυακά, κατά την οποία οι εκπαιδευόμενοι θα παρουσιάσουν σε αυτούς τους εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα την αναπτυγμένη πρωτοβουλία ΕΚΕ και θα λάβουν σχόλια και καθοδήγηση από το άτομο του ιδιωτικού τομέα, το οποίο μπορεί επίσης να μοιραστεί μαζί τους τις πρωτοβουλίες ΕΚΕ της δικής τους εταιρείας, εάν έχουν.
- Κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού της πρωτοβουλίας ΕΚΕ, ο εκπαιδευτής θα είναι διαθέσιμος για να παρέχει καθοδήγηση και συμβουλές στους εκπαιδευόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της δια ζώσης εκπαίδευσης·
- Αποτέλεσμα Καθοδήγησης ΕΚΕ: 1) μια ενιαία καλά σχεδιασμένη πρωτοβουλία ΕΚΕ που σχετίζεται κατά προτίμηση με επιτόπου τομεακό εκπαιδευτικό θέμα που αναπτύχθηκε από τους επιτόπιους εκπαιδευόμενους μέσω της υποστήριξης των επιτόπιων εκπαιδευτών τους και εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα 2) Υποβολή της πρωτοβουλίας ΕΚΕ σε ΜΜΕ για τρέχουσες ή μελλοντικές εφαρμογές 3) Αυτή η πρωτοβουλία ΕΚΕ μπορεί να αποτελέσει το θεμέλιο για την πιθανή δημιουργία μελλοντικών συλλόγων νέων από τους εκπαιδευόμενους.

4) Πρακτική άσκηση:

- Εως 3 μήνες πρακτική άσκηση·
- Προσφέρεται στους 10 καλύτερους εκπαιδευόμενους που επιλέχθηκαν από την δια ζώσης εκπαίδευση ανά χώρα·
- Με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων επαγγελματικής ζωής των μαθητών·
- Σε εγκαταστάσεις επιχείρησης που δραστηριοποιείται στο χώρο της εκπαίδευσης·
- Υπό την επίβλεψη της ομάδας έργου για τη διαδικασία διαχείρισης της πρακτικής άσκησης και των εκπαιδευτών για τις τεχνικές πτυχές και την απόδοση των δεξιοτήτων απασχολησιμότητας·
- Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων στο σύστημα ανταλλαγής.

Συνοψίζοντας, το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα CLUSTER εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο συμμετοχής και αλληλεπίδρασης με τις ΚΟΑ και τους Επιχειρηματικούς Φορείς στους τομείς της βιώσιμης οικονομίας. Η εκπαίδευση θα παραδοθεί αρχικά μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης του CLUSTER που αποτελείται από ηχογραφημένα μαθήματα, εξέταση και αξιολόγηση της απόδοσης των εγγεγραμμένων νέων ΕΕΕΚ και γυναικών. Αυτή η διαδικτυακή εκπαίδευση θα ακολουθηθεί από μια προηγμένη επιτόπια εκπαίδευση σε ένα από τα τέσσερα προσανατολισμένα στον τομέα θέματα που είναι ενσωματωμένα με καθοδήγηση και παροχή οδηγιών στους εκπαιδευόμενους για τη δημιουργία μιας πρωτοβουλίας ΕΚΕ. Το πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί με 10 πρακτικές ασκήσεις ανά χώρα.

Η διακριτική πτυχή του Εκπαιδευτικού Προγράμματος CLUSTER είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των εκπαιδευομένων (νέοι ΕΕΕΚ και γυναίκες), των εκπαιδευτών και του ιδιωτικού τομέα μέσω του συστήματος ανταλλαγής. Αυτή η τριπλή μορφή αποτελεί έναν πυρήνα για καλύτερη σύνδεση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των οικονομικών παραγόντων.

Επιλογή, Αξιολόγηση, Αποτίμηση και Πιστοποίηση

Αξιολόγηση αιτήσεων και επιλογή εγγραφής:

- Οι όροι και οι απαιτήσεις εγγραφής θα ανακοινωθούν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και τον ιστότοπο του CLUSTER, καθώς και στην επίσημη δημόσια πρόσκληση για εκπαιδευόμενους· οι ενδιαφερόμενοι και οι πιθανοί υποψήφιοι θα μπορούν να προσδιορίσουν την επιλεξιμότητά τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι το πιο σημαντικό κριτήριο είναι να είναι «ΕΕΕΚ» κατά τη στιγμή της εγγραφής τους και να ταιριάζουν στην ηλικιακή ομάδα-στόχο του έργου·
- Στην ηλεκτρονική εκπαίδευση, η πλατφόρμα eLearning θα αυτοματοποιήσει τα κριτήρια επιλογής, ωστόσο στα επόμενα στάδια του εκπαιδευτικού προγράμματος η επιτροπή επιλογής που αποτελείται από τον συνεργάτη του έργου και τους προσληφθέντες εκπαιδευτές θα είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής·
- Η επιλογή θα βασίζεται στις πληροφορίες που παρέχονται από τους αιτούντες κατά τη φάση της εγγραφής, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων·
- Οι υποψήφιοι θα επιλέξουν το θέμα κατάρτισης που τους ενδιαφέρει (κάθε υποψήφιος θα έχει τη δυνατότητα να εγγραφεί σε τουλάχιστον ένα από τα πέντε θέματα).

Διαδικασία αξιολόγησης της διαδικτυακής φάσης εκπαίδευσης και καταλληλότητα για την επιτόπια εκπαίδευση:

- Οι εκπαιδευτές και οι συνεργάτες του έργου θα σχεδιάσουν, θα ετοιμάσουν και/ή θα εξετάσουν τα έντυπα αξιολόγησης, τις εργασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την ολοκλήρωση της διαδικτυακής φάσης εκπαίδευσης και για την επιλογή και την πιστοποίηση για την επιτόπια εκπαίδευση·
- Η ηλεκτρονική πλατφόρμα CLUSTER θα δημιουργήσει αυτόματα κουίζ ολοκλήρωσης, ασκήσεις και εργασίες για τα διαδικτυακά μαθήματα· όπου το αποτέλεσμα ολοκλήρωσης θα δημιουργηθεί αυτόματα και θα επανεξεταστεί από τους εκπαιδευτές·
- Η αξιολόγηση αυτής της φάσης θα περιλαμβάνει το επίτευγμα σε επίπεδο μαθημάτων κατάρτισης (το τομεακό θέμα και την ενότητα των κοινωνικών δεξιοτήτων)·
- Οι καλύτεροι 20 εκπαιδευόμενοι που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς την ηλεκτρονική εκπαίδευση -του τομεακού θέματος που επιλέχθηκε για την δια ζώσης εκπαίδευση- θα εγγραφούν στην δια ζώσης εκπαίδευση.

Διαδικασία αξιολόγησης της επιτόπιας φάσης εκπαίδευσης και καταλληλότητας για την πρακτική άσκηση:

- Οι εκπαιδευτές και οι συνεργάτες του έργου θα σχεδιάσουν και θα ετοιμάσουν έντυπα αξιολόγησης, εργασίες και κριτήρια αξιολόγησης για την ολοκλήρωση της επιτόπιας φάσης εκπαίδευσης και για την επιλογή και την απόκτηση προσόντων για την πρακτική άσκηση·
- Οι εκπαιδευτές θα διενεργήσουν την αξιολόγηση και θα ολοκληρώσουν την επιλογή των 10 καλύτερων ασκουμένων που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση·
- Οι πρωτοβουλίες ΕΚΕ θα αξιολογηθούν από τους εκπαιδευτές και τους εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα μέσω προκαθορισμένων κριτηρίων αξιολόγησης.

Αξιολόγηση της προόδου των ασκουμένων:

- Οι εκπαιδευτές, οι επιχειρήσεις υποδοχής και η ομάδα του έργου θα αξιολογήσουν από κοινού την απόδοση των ασκουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης, για να παρακολουθήσουν και να βελτιώσουν την απόδοση των ασκουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης καθώς και να βελτιώσουν το πρόγραμμα στο μέλλον·
- Τα πρότυπα αναφοράς και αξιολόγησης θα κοινοποιηθούν στον οικοδεσπότη για την αξιολόγηση των ασκουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης·
- Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις που θα συνοψίζουν τα διδάγματα που αποκόμισαν και τις δεξιότητές που έχουν αναπτύξει.

Πιστοποίηση:

- Οι εγγεγραμμένοι εκπαιδευόμενοι στην ηλεκτρονική εκπαίδευση θα λάβουν πιστοποιητικά συμμετοχής και ολοκλήρωσης μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, ανεβάζοντας όλες τις εργασίες και τις αξιολογήσεις ανά θέμα εκπαίδευσης·
- Για τους εκπαιδευόμενους επιτόπου εκπαίδευσης που παρακολουθούν τουλάχιστον το 80% των μαθημάτων και τα περνούν επιτυχώς, θα χορηγηθούν στην αξιολόγηση πιστοποιητικά συμμετοχής και επίδοσης·
- Το ίδιο ισχύει και για την πρωτοβουλία ΕΚΕ· το πιστοποιητικό ολοκλήρωσης της επιτόπιας εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει αυτήν την πτυχή·
- Οσον αφορά την πρακτική άσκηση, θα χορηγηθούν στους ασκούμενους πιστοποιητικά πρακτικής άσκησης και συστατικές επιστολές από τις εταιρείες υποδοχής μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πρακτικής τους άσκησης·

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης CLUSTER είναι ένας ιστότοπος που χρησιμοποιεί μια μικτή μεθοδολογία εκπαίδευσης που συνδυάζει αυτορυθμιζόμενη, ηχογραφημένη και ασύγχρονη μάθηση. Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης είναι διαθέσιμη σε 6 γλώσσες: Αραβικά, Αγγλικά, Ισπανικά, Γαλλικά, Ελληνικά και Ιταλικά.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης CLUSTER θα:

- Προσφέρει μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία που είναι διασκεδαστική, διαδραστική και τελικά ελκυστική·
- Αυξήσει την προσέγγιση καθιστώντας ευκολότερη την πρόσβαση στην εκπαίδευση για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, με ευελιξία για τους εκπαιδευόμενους να ασχολούνται στον ελεύθερο χρόνο τους·

Η πλατφόρμα θα παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Διαδικτυακή υποβολή των αιτήσεων των εκπαιδευομένων και σε μεταγενέστερο στάδιο των εργασιών και των κουίζ τους·
- Επιλογή εκπαιδευομένων με βάση προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης· καινοτόμα εργαλεία και μεθοδολογίες μάθησης που υποστηρίζονται από νέες τεχνολογίες (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κινητά)·
- Πιστοποιητικά που δημιουργούνται με την ολοκλήρωση της διαδικτυακής εκπαίδευσης..

Εκπαιδευτικές Οδηγίες

Online εκπαίδευση:

- Το πρώτο ηχογραφημένο μάθημα περιλαμβάνει το αναγνωριστικό μάθημα, τον καθορισμό των θεμάτων εκπαίδευσης, των όρων, των μαθησιακών στόχων (γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές), το αποτέλεσμα, τον προσανατολισμό της βιώσιμης οικονομίας, τη στρατηγική σημασία και τις αρχές, τα τεχνικά ζητήματα, τις προθεσμίες, το κλείσιμο και τις υπενθυμίσεις·
- Το τελευταίο ηχογραφημένο μάθημα περιλαμβάνει: περίληψη, σύσταση ανατροφοδότησης, προσανατολισμός για τα επόμενα βήματα·
- Στα μεταξύ αυτών μαθήματα, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις εκπαίδευσης στην ασύγχρονη μάθηση εντός του χρονικού πλαισίου έναρξης της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάγνωσης του υλικού, της εκτέλεσης των ασκήσεων και της επιτυχίας των εξετάσεων.

Επιτόπια εκπαίδευση:

- Υλικό προηγμένου επιπέδου που απαιτεί περισσότερα διαδραστικά εργαλεία εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών ασκήσεων, παιχνιδιών, παιχνιδιών ρόλων, επισκέψεων πεδίου, μοντέλων που σχετίζονται με θέματα προσανατολισμένα στον τομέα·
- Λαμβάνοντας υπόψη -όπου γίνεται- τον όρο «μάθηση μέσω πράξης». Πράγματι, βασισμένη σε μια ενεργή παιδαγωγική: κάθε φορά που εισάγεται μια νέα έννοια, αναπτύσσεται βήμα-βήμα με ασκήσεις και πειραματισμούς όσο γίνεται.

Καθοδήγηση ΕΚΕ:

- Ακολουθήστε την εργαλειοθήκη ΕΚΕ (βλ. Παράρτημα 5)

Πρακτική άσκηση:

- Ακολουθήστε την εργαλειοθήκη πρακτικής άσκησης (βλ. Παράρτημα 6)

Πώς δημιουργεί το CLUSTER γέφυρες μεταξύ των ιδρυμάτων ΤΕΚ και του Ιδιωτικού Τομέα

Μία από τις κύριες δραστηριότητες στο πλαίσιο του έργου CLUSTER που διασταυρώνεται με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι το σχήμα ανταλλαγής. Αυτό το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την επικοινωνία, τη δικτύωση, την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ του Ιδιωτικού Τομέα και των ιδρυμάτων ΤΕΚ, καθώς και για να εμπλουτίσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με την παρατήρηση και την ανατροφοδότηση που λαμβάνεται από αυτού του είδους την ανταλλαγή.

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, οι εκπαιδευτές είναι ευπρόσδεκτοι να αφιερώσουν χρόνο σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τέσσερις βιώσιμους οικονομικούς τομείς για να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες του κλάδου. Ομοίως, οι εκπρόσωποι του Ιδιωτικού Τομέα είναι ευπρόσδεκτοι να περάσουν χρόνο σε ιδρύματα ΤΕΚ για να αναβαθμίσουν τη σχέση τους με τις αναδυόμενες δεξιότητες, τεχνικές και νέες τάσεις στην κατάρτιση και τις έννοιες της βιωσιμότητας.

Γιατί αποτελεί ένα περιεκτικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων;

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του CLUSTER παρέχει τα παρακάτω πλεονεκτήματα που το καθιστούν ένα ολοκληρωμένο, ρεαλιστικό πρόγραμμα που γεφυρώνει τα υπάρχοντα κενά:

- Ολιστική προσέγγιση που συνδυάζει διαδικτυακή και δια ζώσης εκπαίδευση·
- Διαδραστικό και συναρπαστικό σχεδιασμό, που υποστηρίζεται από πολυδιάστατη επικοινωνία μεταξύ των συνεργατών του έργου, των τοπικών ενδιαφερομένων, των εκπαιδευτών, των εκπαιδευομένων και του ιδιωτικού τομέα·
- Συνδυάζει βασικά και προχωρημένα επίπεδα· βασικό επίπεδο στην τομεακή διαδικτυακή εκπαίδευση, προχωρημένο επίπεδο στην προηγμένη εκπαίδευση κοινωνικών δεξιοτήτων και στη φάση εφαρμοσμένης εκπαίδευσης·
- Καθοδηγούμενη αυτομάθηση στη φάση της διαδικτυακής εκπαίδευσης· που ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να θεωρήσουν αυτή την προσέγγιση ως μια μέθοδο συνεχούς βελτίωσης. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα CLUSTER σχεδιάστηκε με τρόπο που πυροδοτεί την περιέργεια για τα τεχνικά θέματα εκπαίδευσης, επομένως η προσέγγιση αυτομάθησης θα ενθαρρυνθεί ιδιαίτερα·
- Ενθαρρύνει και αναπτύσσει την ομαδική εργασία και συνεργασία για την επιτόπια εκπαίδευση και τον σχεδιασμό της ΕΚΕ·
- Ενσωματώνει την πρωτοβουλία ΕΚΕ για την αποφοίτηση πιο κοινωνικά ευαίσθητων και προσανατολισμένων ασκουμένων·
- Παγκόσμια θέματα για τη βιώσιμη οικονομία, με τοπικό υλικό προσαρμοσμένο από τοπικούς συμβούλους κατάρτισης και εκπαιδευτές·
- Τα διαδραστικά εργαλεία εκπαίδευσης περιλαμβάνουν· ομαδική συζήτηση, ασκήσεις, οπτική εκπαίδευση· φωτογραφίες, βίντεο, μάθηση από ομοτίμους, διαδικτυακή πλατφόρμα εκπαίδευσης, πειράματα· και τοπικά παραδείγματα·
- Συνδέει τους ασκούμενους με την αγορά εργασίας με πραγματική εμπειρία ζωής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Περίληψη των Σχετικών έργων που κεφαλαιοποιήθηκαν από το CLUSTER για τη δημιουργία καταλόγου

HELIOS: enHancing thE social Inclusion Of neetS είναι ένα έργο που εστιάζει στη Γαλάζια και Κυκλική Οικονομία (ΓΚΟ), που προσδιορίζεται ως ένας οικονομικός τομέας με μεγάλες δυνατότητες για μια αναζωογονητική οικονομική ανάπτυξη μεταξύ των ΕΕΕΚ. Το έργο παρέχει προγράμματα σπουδών για καινοτόμα στοχευμένα και εξατομικευμένα μαθήματα κατάρτισης δεξιοτήτων προσανατολισμένα στις συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας της ΓΚΟ και στις ανάγκες των ΕΕΕΚ, με βάση την άμεση αλληλεπίδραση με τις τοπικές επιχειρήσεις. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω ενεργειών καθοδήγησης για την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και με τη δημιουργία εργαλείων και μεθοδολογιών ηλεκτρονικής μάθησης που υποστηρίζονται από νέες τεχνολογίες για τη διευκόλυνση της εκμάθησης δεξιοτήτων για ΕΕΕΚ και γυναίκες.

Το έργο χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος ENI CBC MED από την ΕΕ και υλοποιείται υπό την καθοδήγηση της Ε.Μ Ένωσης ARCES μεταξύ 2019 και 2023.

Για περισσότερες πληροφορίες: <https://enicbcmed.eu/projects/helios>

EGREJOB: Το έργο Ευρω-Μεσογειακές Πράσινες Δουλειές "EGREJOB" είναι ένα έργο που στοχεύει στην προώθηση ενός πιο βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου μέσω της προώθησης πράσινων θέσεων εργασίας στη Μεσόγειο. Ειδικότερα, η μετάβαση από μια παραδοσιακή οικονομία σε μια πιο βιώσιμη οικονομία, όσον αφορά τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, οδηγεί σε μια διαδικασία μετασχηματισμού κατά την οποία η πηγή εργασίας παίρνει στρατηγική θέση.

Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα ENI CBC MED και υλοποιήθηκε με τον συνεργάτη του CLUSTER "Το Γενικό Πρακτορείο για την Τοπική Ανάπτυξη" μεταξύ 2007-2013

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.enpicbcmed.eu/sites/default/files/egrejob.pdf>

BLUE SKILLS: Γαλάζιες θέσεις εργασίας και υπεύθυνη ανάπτυξη στη Μεσόγειο μέσω της ενίσχυσης των δεξιοτήτων και της ανάπτυξης ικανοτήτων. Το έργο «BlueSkills» προωθεί ευκαιρίες για «Γαλάζιες» ναυτιλιακές και ναυτικές ευκαιρίες σταδιοδρομίας αναπτύσσοντας δεξιότητες, ανταλλάσσοντας γνώσεις και αξιοποιώντας την έρευνα για μια πιο βιώσιμη Μεσόγειο Θάλασσα. Στόχος του είναι η ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών και η αύξηση της απασχολησιμότητας στους ναυτικούς και ναυτιλιακούς τομείς. Υποστηρίζοντας τις Ευρω-Μεσογειακές κοινότητες των ενδιαφερόμενων μερών της Γαλάζιας Οικονομίας μέσω της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας, το έργο θα ενισχύσει την κοινή γνώση της περιοχής της Μεσογείου.

Το έργο χρηματοδοτείται πλήρως από το Ιταλικό Υπουργείο Πανεπιστημίων και Έρευνας (ΥΠΕ) και υλοποιείται από το Εθνικό Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας και Εφαρμοσμένης Γεωφυσικής (ΩΓΦ), μεταξύ 2019 και 2023.

Για περισσότερες πληροφορίες: <https://blueskills.inogs.it/content/blueskills-new-label-union-mediterranean>

Maharat Med: Το πρόγραμμα Maharat σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε από το Κέντρο Επιχειρηματικής Ανάπτυξης ΚΕΑ στην Ιορδανία και υλοποιήθηκε με την υποστήριξη της USAID για να ανταποκριθεί στην ανάγκη για απασχόληση και δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων και της προώθησης της επιχειρηματικότητας. Το πρόγραμμα Maharat περιλαμβάνει δύο βασικούς καινοτόμους πυλώνες μάθησης για τη διευκόλυνση της επιτυχημένης μετάβασης από το σχολείο στην εργασία, τον πυλώνα Απασχόλησης και τον πυλώνα αυτοαπασχόλησης. Εκτός από ένα συμπληρωματικό σύνολο εξωσχολικών δραστηριοτήτων εκλογικής δημιουργίας ομάδας, το έργο χρηματοδοτήθηκε από την USAID και εφαρμόστηκε από τον συνεργάτη του CLUSTER, το ΚΕΑ μεταξύ 2005 και 2012.

Βασισμένο στο πρόγραμμα Maharat, το ΚΕΑ ανέπτυξε το Maharat Med, το οποίο είναι ένα 3ετές συνεχές Πρόγραμμα, που συμβαδίζει με την εμβληματική Μεσογειακή Πρωτοβουλία της ΕγΜ για θέσεις εργασίας (Med4Jobs), για να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των νέων και των γυναικών, να κλείσει το χάσμα μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργασίας και να ενθαρρύνει την κουλτούρα της επιχειρηματικότητας και την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.

Για περισσότερες πληροφορίες: ufmsecretariat.org

RESMYLE: (Το πρόγραμμα Repenser l'emploi et l'insertion sociale des jeunes méditerranéens à travers le développement (Επανεξέταση της Απασχόλησης και της Κοινωνικής Ενταξης των Νέων της Μεσογείου μέσω της τοπικής βιώσιμης ανάπτυξης) είναι ένα διαρκές έργο που κινητοποιεί 9 μεσογειακούς φορείς (συνεταιρισμούς, ενώσεις, πανεπιστήμια) σε 5 χώρες (Γαλλία, Ιταλία, Ιορδανία, Λίβανος και Τυνησία) γύρω από 3 συμπληρωματικούς τομείς παρέμβασης

- 1) η συμπερίληψη θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης στις δράσεις υποστήριξης που πραγματοποιούν οι οργανισμοί (σύλλογοι, κοινωνικοί σύλλογοι που εργάζονται για την ένταξη των ΕΕΕΚ στη Μεσόγειο)·
- 2) η δοκιμή μιας σειράς πρακτικών επιτόπιων εκπαιδεύσεων για νέους που επικεντρώνονται στη βιώσιμη ανάπτυξη και βασίζονται στην κινητικότητα, τις διαπολιτισμικές ανταλλαγές και τα πραγματικά περιβαλλοντικά ζητήματα·
- 3) τη δημιουργία ενός μεσογειακού δικτύου οικολογικών εκκολαπτηρίων για δραστηριότητες που καθοδηγούνται από τη νεολαία με βάση μια κοινή μέθοδο και κοινή εκπαίδευση/καταρτίσεις.

Το έργο χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ENI CBC MED 2014-2020 και υλοποιείται υπό την καθοδήγηση του Cooperative d'Activité et d'Emploi Petra Patrimonia – CDEPP μεταξύ 2019 και 2023.

Για περισσότερες πληροφορίες: <https://enicbcmed.eu/projects/resmyle>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Γενικές Περιγραφές των Προγραμμάτων Εκπαίδευσης CLUSTER

1η Ενότητα: Ενυδραιοπονία

Εισαγωγή:

- Ενυδραιοπονία, Σύστημα Ενυδραιοπονίας, Υδατοκαλλιέργεια
- Πλεονεκτήματα και οφέλη της Ενυδραιοπονίας και πλεονεκτήματα τροφίμων
- Αδυναμίες και μειονεκτήματα της ενυδραιοπονίας
- Ενυδραιοπονία και Υδροπονία: το μέλλον της γεωργίας
- Συστατικά στοιχεία του συστήματος ενυδραιοπονίας
- Τύποι και σχήματα δεξαμενών ιχθυοκαλλιέργειας στην ενυδραιοπονία
- Βασικά υλικά Τύποι και σχήματα λεκανών καλλιέργειας φυτών
- Βασικό υλικό καλλιέργειας βαθέων

Λειτουργικά υλικά στην ενυδραιοπονία:

- Συστατικά στοιχεία παραγωγής
- Η δράση του μηχανισμού του συστήματος υδροπονικής
- Η σημασία του βιολογικού κύκλου
- ωφέλιμα βακτήρια (Νιτροβακτήρια)

Λειτουργικά υλικά στην ενυδραιοπονία:

- Συστατικά στοιχεία παραγωγής
- Η δράση του μηχανισμού του συστήματος ενυδραιοπονίας
- Η σημασία του βιολογικού κύκλου
- ωφέλιμα βακτήρια (Νιτροβακτήρια)

Εισαγωγή και εκτροφή ψαριών στην Ενυδραιοπονία:

- Μεταφορά ψαριών και εγκλιματισμός
- Ιχθυοτροφή και εκτροφή
- Διάρκεια κύκλου ψαριών στην ενυδραιοπονία
- Τύποι ψαριών που εκτρέφονται στην ενυδραιοπονία
- Προφυλάξεις για την υγεία των ψαριών
- Επιλογή του γεωργικού μέσου (μέσο ανάπτυξης)
- Τύποι φυτών που μπορούν να καλλιεργηθούν στο σύστημα ενυδραιοπονίας
- Συστήματα και λεκάνες Ενυδραιοπονίας

Τεχνολογία Καλλιέργειας Βαθέων Υδάτων ΒΥΚ (πλωτές λίμνες):

- Σύστημα Τεχνολογίας θρεπτικών Ταινιών (ΤΘΤ)
- Διήθηση - μηχανική και βιολογική

Κρεβάτια καλλιέργειας Ενυδραιοπονίας:

- Βιο-μπάλες
- Ο κύκλος του νερού στο σύστημα Ενυδραιοπονίας
- Περιστρέψτε το σύστημα και ξεκινήστε την αποικία βιολογικού φίλτρου
- Βακτήρια σε συστήματα Ενυδραιοπονίας:
- Ορυκτοποίηση
- διαλυμένο οξυγόνο
- Υπεριώδεις (UV) ακτίνες
- Εξισορρόπηση του οικοσυστήματος στο σύστημα ενυδραιοπονίας

2η Ενότητα: Υδροπονία

Εισαγωγή:

- Γιατί Υδροπονία
- Μέγεθος παραγωγής υδροπονίας μιας χώρας:
- Παγκόσμια συστήματα παραγωγής χωρίς εδαφικό υπόστρωμα και καλλιέργειες που καλλιεργούνται
- Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των συστημάτων καλλιέργειας χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Παραγωγικότητα μερικών θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε ορισμένες μεσογειακές χώρες
- Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των συστημάτων καλλιέργειας χωρίς εδαφικό υπόστρωμα

Αποδοτικότητα χρήσης νερού (ΑΧΝ) ορισμένων θερμοκηπιακών καλλιεργειών στις μεσογειακές χώρες:

- Αποτελεσματικότητα χρήσης αζώτου ορισμένων θερμοκηπιακών καλλιεργειών στις μεσογειακές χώρες
- Κατανάλωση νερού ανά καλλιέργεια σε συστήματα εδάφους και υδροπονίας σε συνθήκες θερμοκηπίου
- Οφέλη Ενυδραιοπονίας Τεχνολογίας
- Υδροπονία & Βιωσιμότητα
- Καλλιέργειες που ευδοκούν σε γεωργία χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Τύποι Συστημάτων Υδροπονίας
- Υποστρώματα που χρησιμοποιούνται στην υδροπονία:
- Πετροβάμβακας, κοκοπέατ (κοκοφοίνικας), περλίτης, βεμικουλίτης, διογκωμένη άργιλος, βρύα τύρφης
- Ανοικτό σύστημα χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Κλειστό σύστημα χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Τύποι συστημάτων χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Οικολογία και συστήματα καλλιέργειας
- Βασικά μέρη υδροπονικών συστημάτων

Υδροπονικά συστήματα καλλιέργειας:

- Τεχνική θρεπτικών φιλμ (ΤΦΦ)
- Σύστημα φυτιλιών, σύστημα σταγόνων, άμπωτη και πλημμυρίδα, σύστημα αεροπονίας
- Πώς να επιλέξετε σύστημα υδροπονίας
- Τεχνικές λίπανσης και ποτίσματος:
- Επίδραση της πηγής νερού στη διάρκεια ζωής του θρεπτικού διαλύματος
- Διαχείριση συστημάτων ποιότητας νερού και υδροπονίας
- Συμπτώματα έλλειψης θρεπτικών συστατικών:
- Λειτουργικοί κανόνες και συμπτώματα ανεπάρκειας κοινών θρεπτικών συστατικών των φυτών
- Απαραίτητα θρεπτικά συστατικά που παρέχονται από υγρά υδροπονικά λιπάσματα:
- Αλληλεπιδράσεις μεταξύ θρεπτικών συστατικών
- Φόρμουλα διαλύματος θρεπτικών συστατικών για κλειστό σύστημα υδροπονίας
- Σύνθεση μικροθρεπτικών συστατικών για κλειστό σύστημα υδροπονίας
- Μίγμα θρεπτικών συστατικών του Δρ. Αλαν Κούπερ για την υδροπονία και την άνυδρη γεωργία σε ποσότητα 1000 Λ.
- Πράσινες στέγες:
- Τι σημαίνει Πράσινες Στέγες
- Τι είναι η καλλιέργεια σε Πράσινες Στέγες
- Οφέλη και αντίκτυπος των Πράσινων Στεγών
- Πράσινη Στέγη ή Ζώσα Στέγη

- Μορφές Πράσινων Στεγών (Παραδείγματα)
- Πρακτική εκπαίδευση στην γεωργία χωρίς εδαφικό υπόστρωμα
- Παρασκευή θρεπτικού διαλύματος
- Θρεπτικό διάλυμα για μερικά λαχανικά και τη φράουλα

3η Ενότητα: Βιολογική Γεωργία

Εισαγωγή

Αρχές βιολογικής γεωργίας:

- Αρχή της υγείας
- Περιβαλλοντική αρχή
- Αρχή της δικαιοσύνης

Η σημασία της βιολογικής γεωργίας

Βιωσιμότητα:

- Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
- Κοινωνική βιωσιμότητα
- Οικονομική βιωσιμότητα

Χώρος βιολογικού αγροκτήματος:

- Πρότυπα για τον περιβάλλοντα χώρο του αγροκτήματος
- Πρότυπα για το αγρόκτημα
- Πρότυπα ποιότητας για το νερό άρδευσης

Μετατροπή σε βιολογική γεωργία:

- Φάση μετατροπής
- Προπαρασκευαστικά βήματα για τη μετατροπή

Βήματα μετατροπής:

- Συγκεντρώστε τις σωστές πληροφορίες
- Ανάλυση τοποθεσίας
- Γνώση και εφαρμογή βιολογικών γεωργικών πρακτικών
- Ολοκλήρωση της μετατροπής σε βιολογική γεωργία
- Κριτήρια επιλογής καλλιέργειας κατά τη μετατροπή
- Περίοδος μετατροπής

Διαχείριση του βιολογικού αγροκτήματος:

- Χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου διαχειριστή βιολογικού αγροκτήματος
- Τα σημαντικά πράγματα για τα οποία πρέπει να πάρει αποφάσεις ένας αγρότης όταν ξεκινά να εργάζεται στη βιολογική γεωργία

Διαχείριση καλλιεργειών:

- Αμειψισπορά
- Οφέλη από τη χρήση αμειψισποράς
- Πρότυπα αμειψισποράς
- Διακαλλιέργεια
- Καλλιέργειες κάλυψης

Διαχείριση εδαφοκάλυψης:

- Οφέλη από τη χρήση εδαφοκάλυψης
- Πηγές Εδαφοκάλυψης

Διαχείριση νερού:

- Πώς εξοικονομούμε νερό στο έδαφος;
- Συγκομιδή νερού
- Αποθήκευση νερού
- Πότισμα με σταγόνες
- Διαχείριση παρασίτων
- Μέθοδοι διαχείρισης παρασίτων

Διαχείριση γονιμότητας του εδάφους:

- Οργανικά λιπάσματα
- Κομποστοποίηση και σκουλήκια
- Οφέλη του κομπόστ

Παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγή κομπόστ:

- Σημάδια ωριμότητας του κομπόστ
- Πώς να προσθέσετε κομπόστ;
- Μέθοδοι παρασκευής κομπόστ
- Εμπορική κατασκευή μεγάλης κλίμακας
- Κατασκευή μικρής κλίμακας

Πράσινη κοπριά:

- Χαρακτηριστικά της πράσινης κοπριάς
- Προσθήκη πράσινης κοπριάς
- Κοπριά ζώων
- Μικροβιακό λίπασμα
- Ορυκτά λιπάσματα

Διαχείριση παρασίτων και ασθενειών:

- Πρακτικές πρόληψης
- Οι φυσικοί εχθροί
- Μηχανικός έλεγχος
- Βιολογικός έλεγχος

- Φυσικό φυτοφάρμακο
- Αρχεία Βιολογικών Αγροκτημάτων
- Τύπος αρχείων

Πιστοποιητικό βιολογικής γεωργίας:

- Ποιο είναι το όφελος από την απόκτηση πιστοποιητικού;
- Βήματα για την απόκτηση πιστοποιητικού μέλους
- Παραβάσεις και ποινές

4η Ενότητα: Επεξεργασία Τροφίμων

Εισαγωγή

Ασφάλεια τροφίμων

Λάθη στην ασφάλεια τροφίμων

Υγιεινό φαγητό

Ευθύνη για την ασφάλεια των τροφίμων

Ο κίνδυνος

Τα σημεία ελέγχου

HACCP

Διασταυρούμενη μόλυνση:

- πρόληψη της διασταυρούμενης μόλυνσης
- Τροφική δηλητηρίαση

Καλές πρακτικές παραγωγής (ΚΠΠ):

- Διαφορά μεταξύ ΚΠΠ και των τωρινών ΚΠΠ
- Πρακτική κάλυψης τομέα
- Τα 5 βασικά συστατικά στοιχεία των ΚΠΠ
- Πλεονεκτήματα και οφέλη των ΚΠΠ
- Αρχές και κανόνες ΚΠΠ
- Σύστημα τεκμηρίωσης
- Πρότυπα

Σύντομη περιγραφή προγράμματος σπουδών βασικών κοινωνικών δεξιοτήτων που είναι χρήσιμες για την εργασία που θα συμπεριληφθεί στις παραπάνω 4 τομεακές εκπαιδεύσεις:

Διαχείριση εργασιών:

- Σχεδιασμός και δημιουργία αποτελεσματικού δείκτη
- Αυτομάθηση
- Επιχειρηματική Ηθική και Εθιμοτυπία
- Αντιμετώπιση της αλλαγής και κατανόηση της κουλτούρας του χώρου εργασίας

Δεξιότητες αναζήτησης εργασίας:

- Συγγραφή Βιογραφικού Σημειώματος
- Συνέντευξη για δουλειά
- Ικανότητα προσδιορισμού μελλοντικών ικανοτήτων

5η Ενότητα: Προχωρημένο επίπεδο κοινωνικών δεξιοτήτων που είναι χρήσιμες για την εργασία

Προσδιορίστε και επιτύχετε προσωπικούς στόχους:

- Ανάπτυξη Προσωπικών Στόχων
- Απόκτηση Γνώσεων
- Οικοδόμηση Ικανοτήτων
- Ενισχύστε τις δεξιότητες σκέψης

Δημιουργήστε τη δική σας ιστορία επιτυχίας:

- Η αποτελεσματικότητα της θετικής σκέψης
- Ευθύνη
- Αυτοπειθαρχία
- Ανθεκτικότητα και αντοχή

Διαχείριση συναισθημάτων στο εργασιακό περιβάλλον:

- Επικοινωνία
- Ομαδική Δουλειά
- Συναισθηματική νοημοσύνη
- Ικανότητες επίλυσης προβλημάτων

Διαχείριση εργασιών:

- Σχεδιασμός και δημιουργία αποτελεσματικού δείκτη
- Αυτομάθηση
- Επιχειρηματική Ηθική και Εθιμοτυπία
- Αντιμετώπιση της αλλαγής και κατανόηση της κουλτούρας του χώρου εργασίας

Δεξιότητες αναζήτησης εργασίας:

- Συγγραφή Βιογραφικού Σημειώματος
- Συνέντευξη για δουλειά
- Ικανότητα προσδιορισμού μελλοντικών ικανοτήτων
- Μελλοντικές Ικανότητες και Εργασία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Συγκέντρωση Αναγνωρισμένων Αποτελεσματικών Πρακτικών

Ο σύνδεσμος ιστότοπου για τη συγκέντρωση αναγνωρισμένων αποτελεσματικών πρακτικών στη βιβλιοθήκη του CLUSTER

[CLUSTER Αποτέλεσμα 3.4 – Συγκέντρωση αναγνωρισμένων αποτελεσματικών πρακτικών](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Πράσινη Συμφωνία

Ο σύνδεσμος του ιστότοπου για την Πράσινη Συμφωνία, Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: Εργαλεία ΕΚΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: Εργαλεία Πρακτικής Άσκησης

 CLUSTER

